

En god blanding

Af Jens Lorentzen

Pludselig ringer telefonen. Det er Jens, der er i den anden ende. Han skal lige fortælle at haven er invaderet af en større flok gråsiskener samt en enkelt hvidsiken. Og det kan vi få meget ud af. En anden gang, også lige ud af den blå luft og lige overraskende, skal han fortælle om stillitserne i kartebollerne udenfor vinduet, hvor han sidder og tegner og bliver øm i bagdelen. Eller også har den lille spurvehøgehan, der holder justits i nabolaget, netop foretaget et overmodigt raid ret igennem en af havens hække. Senest skulle jeg lige have at vide, at den solsort, der fjerner alt vissent løv fra fuglebadet, før den benytter det, atter er dukket op efter ikke at have vist sig i over en måned. Solsorten havde jeg selvfølgelig hørt om før. Vi orienterer nemlig hinanden om, hvad vi oplever af den slags. Ikke altid og konsekvent, men når vi synes, at det her skal den anden Jens lige høre om. Oftest når vi også har andet at snakke om.

Hvordan og hvornår vi kom på talefod og lærte hinanden at kende, er det ikke til at sige noget konkret om, men det hænger nu nok sammen med at vi

begge boede i samme by og at jeg dengang arbejdede på Nationalmuseet, hvor Jens jo jævnligt har haft sin gang i 3-4 årtier. Når vi mødes, siger vi pænt efter hinanden: »Dav, Jens«. Det er et ordspil, jeg altid har elsket højt og stille moret mig meget ved.

Det er ikke kun oplevelserne hjemme, men også rejserne med Kystbanen til og fra hovedstaden, der giver os stof til samtale og fælles oplevelser. Et fast ritual er at holde udkik efter hejren i mølledammen ved Strandmøllen. Den mest imponerende iagttagelse Jens har gjort fra toget, var da han fik øje på den store hornugle, der sad i ruinen af en ældgammel sammenstyrtet bøg tæt på banelinien lige syd for Tårnbæk port. Jens ser meget! Men hans synsevne er sikkert også blevet skærpet, da hans hørelse er begrænset. Han har f.eks. meget ondt ved at høre fuglesangen, hvad han beklager dybt.

Som tiden er gået har Jens jo fundet ud af, hvad jeg kan og hvilke apparater jeg har til min rådighed. Det har foranlediget at Jens har kastet sig ud i »Nasningens Ædle Kunst«. Betegnelsen er hans egen og utallige er de tegninger, fotogra-

Jens ved elven i bunden af Kong Oscars Havn, Tasiilaq, august 1994. (Foto: Jens Lorentzen).

fier og billeder jeg har forstørret eller formindsket for ham. Jeg har så også fået lejlighed til at give ham gode råd og ideer i ny og næ. Når det kommer til stykket er det en vild overdrivelse at kalde det for nasning. Der er tale om et godt ustruktureret samarbejde mellem to parter.

Takket være »nasningen« havde jeg gennem en årrække lejlighed til at følge Jens' arbejde med diverse frimærker for Grønlands Postvæsen. Det var spændende at følge, hvordan frimærkerne blev til og jeg syntes at det var synd, at Jens ikke fik nogle ordentlig anbragte, pæne bogstaver og tal på frimærkerne. For mig fik det derfor vidtrækkende effekt, da Jens en forårsdag i 1987 slog i postvæsenets bord og forlangte at få hjælp til typografien fra en fagmand og anbefalede mig. Fordi man er god til at tegne og fortælle, behøver man ikke også at beherske alle de udtryksmuligheder, der gemmer sig i bogstaver og tals forskellige udformninger. Sådan blev også jeg inddraget i et frugtbart samarbejde med Grønlands Postvæsen.

Bekendt- og venskabet med Jens har også medført at jeg har lært en gudsvelsignelse af mennesker at kende. Ikke mindst hele familien med fru Dagny i spidsen, men også adskillige med større eller mindre tilknytning til Grønland. Og ingen kan være i tvivl om at Jens har sin rod i Grønland, at han er grønlander og eskimo, der med fryd æder sæl og spæk. Samtidig har han fuldstændig tjek på sin europæiske afstamning fra middelalderlig højtysk adel med jødisk blod i årene. En af hans forfædre var skuespiller ved Det Kongelige Theater og havde på en studierejse truffet både Haydn og Mozart. Samme forfader lå på landet om sommeren i samme kommune, som Jens nu bor i. Joh, der er store linier i den go'e blanding.

Det er som grønlander, kunstner og fortæller at Jens er kendt og elsket her i Danmark. At hans deltagelse i en natur-

udsendelse i TV huskes flere år efter, har jeg på festligste vis oplevet, da en vildtfremmed mand midt på Strøget i København, kom hen til Jens og venligt spurgte til hans kondition. »Fint« grinede Jens. Baggrunden var at DR-derude redaktionen ved TV i Aarhus havde fået Jens med til Grønland og til Aslaks hus i Kapisillit. Der har Jens og drengene anlagt en røgovn nedgravet i en skråning og for enden af den, midt i den milde røg, godt beskyttet mod myggene lod Jens sig interviewe af en tydeligt myggeplaget Poul Thomsen. Her faldt så de nu klassiske ord: »Jens, hvad gør du for at bevare konditionen?« »Jeg sparer på den, til jeg skal bruge den!«

Sidste sommer var jeg to gange i Grønland. For første og anden gang, en måned ialt og hele tiden med Jens inden for rækkevidde. Først var vi i hans barnheds jubilerende Ammassalik/Tasiilaq og senere i hans manddoms Nuuk. Bedre rejsefører i det land kunne jeg ikke få og da jeg har kendt Jens og hans bøger i mange år, så kom jeg ikke helt uforberedt til landet. Rejsen var da også umagen værd og en ubetinget succes, også når man tager efterveerne i betragtning eller som en grønlandsven udtrykte det: »Hvor var du dog længe om at finde derop nordpå - i øst og vest - men nu er du fanget. Du vil altid længes tilbage«. Jeg har været ret kulret lige siden.

Jens og jeg skal levere en serie frimærker til Grønlands Postvæsen med galionsfigurer fra skibe der var i fart på landet. Det bliver til 6 eller 7 frimærker ialt. De fire af figurene er fra KGH skibe og bevaret i Danmark. Enkelte har vi kun billeder af og en findes på Grønlands

Nationalmuseum i Nuuk, og da vi nu var der, ville jeg se den. Ingen ved noget om den og Jens mente, den kunne stamme fra en portugisisk fiskeskonnert, der var forlist i Davis-strædet.

Det er en ca. 1 m høj 3/4-figur skåret i træ. Det er en kvinde med krone på hovedet, ordensbånd over brystet og smykker i ørerne og om halsen. Hun er stærkt ramponeret, mangler armene og har tabt både næse og mund. Over det hele har hun flere lag hvid maling. Det er altså en dronning og hun ser hverken spansk eller portugisisk ud, men ved at se hende dybt i øjnene, kunne jeg pludselig kende hende: Hendes brittaniske Majestæt Dronning Victoria som ung! Men hvordan og hvorfor og hvorfra er hun kommet? Det bliver spændende at finde ud af.

Når de ting vi har talt om eller været fælles om, er faldet ud til begges tilfredshed, så har Jens lært mig til afslutning at sige: »Qujanak, qujanak, Nansen tikipok!« »Gud være lovet, Nansen er nået frem!« Og det er jo godt.

Sidste nyt ultimo april

Et kærnebiderpar har slået sig ned i Jens' nabolag. Han mener at de vil yngle og at det bliver dyrt i solsikkefrø at have dem på kost sommeren over. Samme dag overfaldt den store spurvehøgehun en tyrkerdue så fjerene stod til alle sider. Duen klarede sig med nøgen gump. De afrevne fjer forsvandt som dug for solen. De første tog et skovspurvepar sig af og da de kom tilbage efter flere, var resten forsvundet med et par grønirisker.